

Oslo, 19. november 2024

Begrunnelse for STLs dialogpris 2024

Et livssynsåpent samfunn fordrer at samtaletilbudene i offentlige institusjoner - som sykehus, forsvaret, universiteter og fengsler - gjenspeiler livssynsmangfoldet i befolkningen. Vi ønsker at mennesker i sårbare livssituasjoner skal ha likeverdige tilbud og lik tilgang til livssynsbetjening.

De siste 15 årene har det sakte vokst frem et større mangfold i offentlige institusjoner, gjennom personell med tilknytning til flere tros- og livssynssamfunn enn før, innenfor det som tidligere var kjent som «prestetjenesten» og forbeholdt prester fra Den norske kirke. Det er gledelig!

Tre aktører i forsvaret, helsesektoren og akademia har i særlig grad vært veivisere mot en mer mangfoldig livssynsbetjening i Norge. De har vært avant garde på sitt felt og i sine institusjoner. Mange vil følge etter og stå på deres skuldre.

Årets dialogpris går til følgende tre aktører som har utvidet livssynsåpent samtaletilbud i offentlige institusjoner i Norge de siste 15 årene:

Forsvarets tros- og livssynskorps

Preste- og samtaletjenesten ved St. Olavs Hospital

Livssynsåpent samtalesenter for studenter ved Universitetet i Oslo

Først ute var Feltprestekorpset, som det den gang het i Forsvaret. I 2008 ble den nyutnevnte feltprosten kontaktet av Tilitmannsordningen i Forsvaret, som ønsket seg et bredere tros- og livssynstilbud. Allerede i 2009 leverte Feltprestekorpset utredningen "Religiøst mangfold og militær enhet". I 2015 fikk Forsvaret penger til å ansette rådgivere med kompetanse på islam og humanisme, og fra 2017 var de to stillingene gjort om til feltimam og feltlivssynshumanist, som arbeidet på linje med feltprestene. To år etter skiftet korpset navn til Forsvarets tros- og livssynskorps, og fra 2021 var det nok en felthumanist på plass. Samtidig kom det til flere feltprester fra Den katolske kirke og frikirkelige trossamfunn.

Nesten helt parallelt med utviklingen i Forsvaret, ansatte Prestetjenesten ved St. Olavs Hospital i Trondheim så tidlig som i 2011 den første faste muslimske kulturkonsulenten. Fra 2015 ble det også ansatt en nøytral samtalepartner i et treårig prøveprosjekt. Hun opplevde at både pasienter, pårørende og ansatte antok at hun representerte Human-Etisk Forbund, og stillingen ble omgjort til sykehushumanist. Tross gode resultater ble prosjektet avsluttet i 2018, men fra 2021 var stillingen tilbake, og i år ble den fast og fullfinansiert av helseforetaket.

Ledelsen for feltprestene i Forsvaret og sykehusprestene ved St. Olavs Hospital har i snart 15 år vært langt fremme i utviklingen av det livssyns åpne samfunnet. De har etablert konkrete tilbud gjennom å innlemme muslimer og humanister i den etablerte prestedtjenesten. De har vært modige gjennom å ta sjansen på å supplere institusjonsprestene med nye kollegaer med annen fagbakgrunn, og livssynstilhørighet i de to største ikke-kristne grupperingene, humanister og muslimer. Dette har møtt vekselvis kritikk og støtte fra andre institusjoner, men utvidelsen har styrket samtale-tjenestens eksistensgrunnlag og det livssynsbaserte samtaletilbudets plass i institusjonene.

Av nyere dato er Norges første livssyns åpne samtalesenter ved Universitetet i Oslo, som ble høytidelig åpnet av statsråd Kjersti Toppe forrige uke. Dette arbeidet skjøt ordentlig fart i 2021 ved ansettelsen av en livssynshumanist, men lenge før har mange spilt en vesentlig rolle i å berede grunnen for at senteret skulle bli etablert. Blant annet har studentprestene vært forbilledlige drivere. Det nyåpnede senteret tilgjengeliggjør per i dag studentbuddhist, studentpater, studenthumanist og studentprester, og arbeidet pågår for å sikre senteret en studentimam også. I tillegg til senterets samtaletilbud, tilbyr de en imponerende portefølje studentaktiviteter som sorggrupper, dialogvandring, litterært pusterom, morgenmeditasjon, natursamtaler, klimakafe, gudstjenester mm., for å fremme dialog, forståelse og fellesskap på tvers av tros- og livssynsmangfold.

Årets prisvinnere har også bidratt til konstruktivt samarbeid mellom tros- og livssynssamfunn, offentlige institusjoner og med storsamfunnet. De har gjort modige grep som bringer oss nærmere et mer rettferdig livssyns åpent samfunn. De tre viser vei i en ny tid, og skiller seg ut ved bredden i tros- og livssynstilbudet de har etablert. *Forsvarets tros- og livssynskorps, Preste- og samtale-tjenesten ved St. Olavs Hospital og Livssyns åpent samtalesenter for studenter ved UiO* er til inspirasjon for liknende samarbeid i andre institusjoners samtale-tjenester, over hele det mangfoldige Norge. Sammen vinner disse tre derfor STLs Dialogpris for 2024.

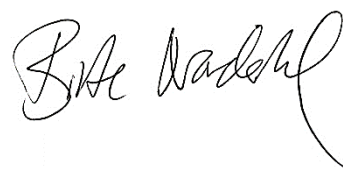
Gratulerer!

Med vennlig hilsen,

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn v/

Trond Enger
styreleder

Birte Nordahl
generalsekretær